

Materiały formacyjne na temat proroctwa – teksty pogrubione częściowo zawarte są w prezentacji.

Charyzmat

KKK 798

KKK 800

1 Kor 12

Charyzmat proroctwa

1 Kor 14

Zarys historii charyzmatu prorockiego

Charyzmat prorocki jest obecny w Piśmie Świętym już od samego początku. Księga Wyjścia ukazuje proroka w osobie Aarona i Mojżesza, który nie mówi z własnej inicjatywy, ale z polecenia kogoś innego i mówi tylko to, co tamten mu polecił. Prorok ma za zadanie przekazać przesłanie Boga tym, do których jest posłany.

Wj 4 Lb 11 1 Sm 9

Prorok –'NABI' - nazywany jest widzącym co wskazuje na związek z wizjami.

Proroctwo było też udzielane przy muzyce, może być związane ze śpiewem:

1 Krn 25 „Dawid oraz dowódcy wojska przydzielili służbę Bożą tych spośród synów Asafa, Hermana i Jedutuna, którzy prorokowali przy dźwięku harf, cytr i cymbałów.”

Ogromna intensywność proroctwa narasta w Nowym Testamencie, prorockie przejawy obecne są w życiu Elżbiety, Maryi, Zachariasza, Symeona, Anny, Jana Chrzciciela, w końcu u Jezusa.

Jezus w Ewangelii św. Łukasza wzywa uczniów by rozpoznawali po owocach proroków, najważniejsze owoce to święte postępowanie, które swój wzór i normę ma w osobie Jezusa:

Mt 7, 15-23 uczy rozpoznawać proroków, wskazuje na właściwą dyspozycję wewnętrzną, wzorzec życia wg Kazania na górze. Posługiwanie darem proroctwa nie gwarantuje zbawienia i nie jest jeszcze dowodem, że prorok pełni wolę Bożą w całym swym życiu: **Mt 7, 15-23**

Mt 10,41 – tekst ten historycznie sugeruje że prorocy byli obecni wśród misjonarzy działających w Kościele za czasów ewangelisty Mateusza.

W Dziejach apostoelskich chrześcijanie wciąż prowadzeni są przez Ducha i proroctwa. Przez nałożenie rąk otrzymują Ducha, czemu towarzyszy prorokowanie. W Dz wymienia się 12 proroków: Agabos, Judas i Sylas, Barnaba, Szymon Niger, Lucjusz z Cyreny, Manaen, Paweł, 4 córki Filipa ewangelisty. Dzieje apostoelskie opisują prorokowanie jako normalne i powszechne w kościele, często praktykowane podczas zgromadzeń liturgicznych. Pojawia się aspekt Ducha prorockiego którego otrzymują wszyscy: w dzień Pięćdziesiątnicy św. Piotr posługuje się cytatem z J1 3,1-5 który w Kościele został zinterpretowany jako zapowiadający udzielenie Ducha Całemu ludowi Bożemu.

Jl 3,1-5

Chrześcijanie nazywani są synami proroków - **Dz 3,25**

Proroctwo występuje na każdej liście charyzmatów św. Pawła:

Rz 12,6-8 1 Kor 12, 8-10 1 Kor 12, 28-30 Ef 4, 11

Ostatecznie Jan prezbiter jako prorok spisuje całe Objawienie zwane Apokalipsą.

WNIOSKI Z TEKSTÓW PAWŁOWYCH

1 Tes 5, 19-21 - Najstarszy tekst Pawłowy powstały ok. 50ne, z którego wynikają 3 wnioski.

1 Kor 12-14 – najważniejsze teksty dotyczące charyzmatów w ogóle, także proroctwa. Można z nich wyciągnąć wiele wniosków:

Ef 2,20 – w Ef czytamy o apostołach i prorokach jako fundamencie Kościoła, przez nich cały Kościół otrzymuje światło Objawienia, jednak Apostołowie są wyżej, prorocy są poddani Apostołom – czyli dzisiaj biskupom i wspomagającym ich prezbiterom.

To również m.in. przez posługę apostołów i proroków Kościół poznał, że wolą Bożą jest jego otwarcie się na pogan. Dotąd istniała wrogość między Żydami i poganami.

Proroctwo u Ojców Apostolskich

Już w pierwotnym kościele charyzmat prorocki jest szeroko znany i uznawany – z tego wynikają trudności historyczne, dlatego że większość Ojców wypowiada się o proroctwie jako o czymś zrozumiałym i znanym z doświadczenia, często nie opisując zbyt wylewnie charyzmatów.

Cenne wskazówki podaje Didache podręcznik dyscypliny kościelnej z Syrii z I wieku n.e.:

Didache

Świadectwo o proroctwie daje **św. Ignacy**, uczeń Apostołów, zmarły 110r, Sam w swoim liście do Efezjan pisze o powierzonych mu objawieniach, odnosi też prorocki charakter do kerygmatu. Do kościoła w Filadelfii, świadczy że mówił o rzeczach mu nieznanych – być może było to słowo poznania.

Pasterz Hermasa –tekst z II wieku n.e. Hermes występuje tam mocno przeciw dopuszczaniu do prorokowania osób dopiero które co weszły do wspólnoty, młodym i niedojrzałym. Widzimy tam 4 ważne aspekty dotyczące prorokowania.

Montanizm – od Montanusa – ok. 160 r. n.e. - herezja wolnego charyzmatu, wprowadziła niewłaściwe rozumienie proroctwa, Kościół walcząc z montanizmem, nie zwalczał samego proroctwa ale oddzielenia go od Kościoła i nieposłuszeństwa. Jednak nie zostało to bez szwanku dla charyzmatów, szybko zaczęto kojarzyć proroków z heretykami, jasnowidzami, wróżbiarzami. Z czasem ograniczono proroctwo do pism proroków Starego Testamentu. Proroctwo zaczęło zanikać ponieważ jest funkcją Ciała Chrystusa i to od Kościoła otrzymuje swoje uprawomocnienie i mandat. W II wieku ten brak był już odczuwany np. widziano już następców proroków w męczennikach i

świętych. **Potępienie ruchu który koncentrował się na charyzmatkach utrudniło rozwój autentycznego proroctwa w Kościele.**

Ojcowie Kościoła

Św. Justyn – zmarły 165r, W **Dialogu z Żydem Tryfonem** pisze o chrześcijańskim darze proroctwa, którym Kościół cieszy się w przeciwieństwie do judaizmu. Powołuje się na proroctwo jako jeden z dowodów **prawdziwości chrześcijaństwa**.

Św. Ireneusz z Lyonu, koniec II w, świadczy o obecności w Kościele w jego czasach charyzmatów prorockich i daru języków. Ostro wypowiada się przeciw tym, którzy chcieli zakazać prorokowania w kościele: **III 11,9**

Św. Hilary z Poitiers zmarły 367r. , doktor Kościoła, pisze o charyzmatkach w traktacie o trójcy świętej. Pisze o doświadczeniu nowo ochrzczonych. Wzywa do korzystania z charyzmatów, „ponieważ są skuteczne, są zapewnieniem naszej przyszłej nadziei” 2,35 Podkreśla również, że charyzmaty są szczególnie użyteczne dla ewangelizacji, należy więc czynić użytek z hojnych darów Boga. 2,35

Św. Jan Chryzostom zmarły 407r., skarży się już na wygaśnięcie proroctwa, pragnie odnajdować pozostałości doświadczenia wcześniejszego Kościoła, uważa że Kościół jego czasów jest już Kościołem namiastek, bez charyzmatów apostoelskich.

Średniowiecze

Monastyczna tradycja syryjska, przyjmowała ona charyzmaty, ale tylko u świętych. Charyzmat wiązano z doskonałością i świętością, większy charyzmat miał świadczyć o większej świętości. Ważnym czynnikiem zaniku okazał się chrzest niemowląt, przez który istnieje większe prawdopodobieństwo, że charyzmaty udzielone w inicjacji sakramentalnej pozostaną nieużywane.

Charyzmat proroctwa

Pogańskie proroctwo to mantys, tylko biblijne to profeteia. We wczesnym kościele prorokiem nazywano człowieka bezpośrednio natchnionego przez Boga, przez zmartwychwstałego Chrystusa lub przez Ducha Świętego, który otrzymał zrozumiałe wyroczenie prorockie i był przynaglony, aby je ogłosić Kościołowi lub w imieniu wspólnoty chrześcijańskiej szerszemu społeczeństwu.

Przyjście natchnienia może napawać entuzjazmem, radością, smutkiem, może go pobudzić, ale nie pozbawia go świadomości czy panowania nad sobą. 1 Kor 14, 32 „Nawet duchy proroków są posłuszne prorokom.”

W chwili powołania lub objawienia prorok może doświadczać słabości swej ludzkiej natury wobec potęgi Boga, może przeżywać niemoc fizyczną, spoczynek, drżenie ciała.

Proroctwo może istnieć bez łaski uświęcającej, jednak wymaga wyciszenia namiętności i unikania nadmiernego zaabsorbowania sprawami zewnętrznymi, poszczególne akty proroctwa nie wymagają żadnej cnoty moralnej czy duchowej, jednak stałe prorokowanie nie może się bez nich obejść. **Nie jest stałą zdolnością habitus, ale przejściowym natchnieniem.**

1 Kor 14,1.5 „Bądźcie gorliwi w staraniu się zwłaszcza o proroctwo. Chciałbym byście wszyscy prorokowali.”– Paweł uważa proroctwo za przejaw Ducha, który może być doświadczeniem wielu,

zatem każdy wierny powinien być czujny i otwarty na ewentualne prorockie natchnienie, które Duch może dać, komu zechce. Od tych doraźnych przejawów Ducha odróżnia się ściśle proroków, którzy charakteryzują się posiadaniem specyficznego charyzmatu prorocstwa. Paweł nie uważa osób, które otrzymali prorocstwo nawet kilka razy, za proroków 1 kor 14, 29,32,37.

Hermes w XI,9 podkreśla prawdziwość prorocstwa podczas spotkania wspólnoty: „**Jeśli człowiek, który ma Bożego Ducha wejdzie na zgromadzenie sprawiedliwych, którzy mają wiarę z Ducha Bożego, i zgromadzenie zwróci się do Boga, wówczas anioł ducha prorockiego spocznie na nim i napełni tego męża i on, będąc napełnionym Duchem Świętym, przemówi do zgromadzenia tak, jak Pan chce.**”

4. Przyjęcie i rozwój charyzmatu, rola charyzmatu.

Charyzmatu udzielane są wg miary **Rz 12,3**, to znaczy wg tego ile Bóg może powierzyć danemu człowiekowi proporcjonalnie do jego zaufania Bogu, do jego wiary. Wskazuje to na miarę ufności wiary pokładanej w Bogu, która pozwala udzielonej łasce zaktualizować się w danej osobie. Świadczy o sile wiary. Obdarzony darem powinien prorokować proporcjonalnie do wiary, to jest odpowiednio do siły jego zawierzenia Bogu, zdania się na Boga.

Powołanie Proroka - Możemy mówić o różnym stopniu aktualizacji charyzmatu prorocstwa w poszczególnych osobach - po wielu latach sprawdzeni prorokujący mogą zostać uznani za „proroków”. Duch daje natchnienia wielu wiernym ale nie każdy jest powołany i posłany – upoważniony przez Boga i Kościół, by ogłaszać te natchnienia innym. Tutaj istotne jest odróżnienie natchnień od doświadczeń mistycznych, jedno trzeba ogłaszać, drugie jest tylko dla osoby modlącej się. Prorok potrzebuje czujności i ciągłej gotowości na przyjęcie słowa prorockiego, szczególnie w czasie zgromadzeń liturgicznych.

Rozeznawanie. Głównym kryterium jest posłuszeństwo, potwierdzenie przez odpowiedzialnych i wspólnotę, droga miłości!

Rozwijanie charyzmatu:

1. Nie wolno go zakopać, trzeba go rozpalać, przez świadomą współpracę z Duchem świętym, modlitwą, zasłuchanie w Jego natchnienia, ćwiczenie się w rozeznawaniu natchnień, przez odwagę w ich wypowiedaniu.

2. Większa znajomość Pisma i nauki Kościoła pomaga trafnie rozróżniać natchnienia i ich treści, ostatecznie pogłębianie wspomaga rozwój charyzmatu, prowadzi do rozwoju daru mądrości i innych darów Ducha, które w swych przejawach u świętych, są wręcz nie do odróżnienia, od charyzmatu prorocstwa.

3. Dobrze jest prowadzić dziennik postugi charyzmatycznej, zapisywać wszystkie wypowiedzi, śledzić ich zgodność z nauką Kościoła, owoce tych słów we wspólnocie i w samym sobie, weryfikować na podstawie potwierdzeń wspólnoty.

4. Trzeba się nauczyć rozróżniać coraz lepiej, co w posłudze charyzmatem pochodzi od nas, a co z pewnością od Ducha Bożego, co krępowało lub zniekształcało słowo Boże – nasze emocje, uprzedzenia, pragnienia, pośpiech, co mogło przeszkadzać – zła artykulacja, zbyt cicha mowa,

niezrozumiałe słowa, cała postawa i życie charyzmatyka, które wręcz dyskwalifikują proroka, ale nie prorocstwo.

5. Pomocne jest konsultowanie się z kierownikiem duchowym i innymi posługującym tym darem.

6. Pokorne poddawanie swej posługi ocenie i weryfikacji kapłanów odpowiedzialnych i całej wspólnoty.

7. Wzrost umiejętności stosowania zasad rozeznawania natchnień Ignacego z Loyoli, pomocny w rozwoju i dojrzewaniu posługi prorockiej.

5. Kryteria rozeznawania proroków.

ROZEZNAWANIE: W Dz 16,16-18 w Filipi młoda niewolnica prorokini szła za Pawłem i Sylasem krzycząc, że są oni sługami Boga, którzy wskazują drogę do zbawienia. Paweł rozpoznał w niej działanie demoniczne i wyrzucił z niej złego Ducha. Niektóre prorocstwa nawet jawiące się prawdziwie i dobrze mogą być pochodzenia demonicznego.!

Dz 21,14 Agabos wiąże Pawła: w ten sposób żydzi z Jerozolimy zwiąże właściciela tego pasa i wydadzą go poganom. Paweł wcześniej dostał prorocstwo że ma iść do Jerozolimy. Dla kościoła było „Pawle , nie idź” , dla niego ‘Idź, ale będziesz cierpieć’.

W 1 J wierni są wezwani do badania duchów, czy są od Boga, ponieważ wielu fałszywych proroków pojawiło się na świecie, prawdziwi uznają że Jezus przyszedł w ciele 4,2

Głównym kryterium w Starym Testamencie było świadectwo życia, wysokie poziom moralny, zgodność życia z przepowiadaniem, odwaga głoszenia słowa bez względu na konsekwencje.

1J4,1-4 – rozeznawanie wg treści, treść niezgodna z wiarą to prorocstwo fałszywe!

Pasterz Hermesa 43 „Każdy bowiem duch dany od Boga nie czeka na pytania, lecz mając moc Bożą mówi sam z siebie wszystko, gdyż przychodzi z wysoka, z mocy Ducha Bożego. Natomiast duch, którego trzeba pytać i który mówiąc dostosowuje się do pragnień ludzkich, jest duchem z ziemi rodem i mało ważącym, pozbawionym mocy, a nie pytany w ogóle nie mówi.”

„Prorok fałszywy kiedy przyjdzie na zgromadzenie pełne mężów sprawiedliwych mających Ducha Bożego, a oni zaczną się modlić, człowiek ten staje się pusty i duch z ziemi rodem, zdjęty strachem, ucieka od niego. Człowiek ów stoi wówczas niemy i złamany, nie mogąc słowa wydobyć.”

Rozeznawanie we wspólnocie powinno zawsze opierać się na owocach posługi danego prorokującego. **Fundamentalne pytanie** – czy jego posługa i prorocstwa wprowadzają pokój i jedność we wspólnocie? Rozeznawanie charyzmatu prorockiego nie należy do kierownika duchowego, lecz do biskupów i prezbiterów, a także całej wspólnoty w ramach której dany prorok występuje. Rozeznanie wymaga czasu. Pewniejsze rozeznanie charyzmatu prorockiego danej osoby wymaga czasami 3-5 lat posługiwania poddawanego nieustannie ocenie kompetentnej władzy Kościoła, pasterzy odpowiedzialnych za daną wspólnotę, w której prorok posługuje.

We wspólnotach posługujących modlitwą o uwolnienie istnieje też kryterium reakcji złych duchów - **prawdziwej posłudze prorockiej może towarzyszyć reakcja złych duchów.**

6. Zasady posługi

Otwieranie się na Ducha świętego nie może prowadzić do chaosu i bałaganu w czasie zgromadzenia, ale wszystko musi odbywać się spokojnie i w określonym porządku. Istnieje niebezpieczeństwo poddawania się nie tylko natchnieniom Ducha, ale też własnej emocjonalności, ambicji i pysze, dążeniu do demonstrowania charyzmatu.

Miłość jest drogą na której trzeba realizować charyzmaty. Charyzmaty są podporządkowane miłości. Charyzmaty muszą budować, są dla użytku Kościoła. Zasadnicza odpowiedzialność posługi spoczywa na kapłanie delegowanym przez biskupa, by kierował posługą charyzmatyczną. Trzeba się również liczyć z rozwojem i początkową niedoskonałością charyzmatu.

Jeśli proroctwa dotyczą konkretnej sytuacji osób i wspólnoty trzeba szukać potwierdzeń i weryfikacji, krytycznie oceniać te potwierdzenia, badać skutki i owocność posługi. Proroctwo nigdy nie jest nakazem, ani jedyną racją na której powinno się opierać, lub wg której powinno się podejmować decyzje.